

Särskilda redovisningar rörande Försvarets förslag till en utvecklad försvarsattachéorganisation och Försvarets öppna redovisning över tänkt verksamhet för år 2005 för den militära underrättelse- och säkerhetstjänsten

Regeringsbeslut 16, RB 2004, 2003-12-11, Fö2003/93/EPS, m fl (uppdrag 59)

INNEHÅLL

1.	Uppgiften	2
2.	Sammanfattning.....	2
3.	Redovisningen	3
4.	Ekonomi.....	5
5.	Planering.....	5
6.	Öppen redovisning av tänkt verksamhet för 2005 för den militära underrättelse- och säkerhetstjänsten	6

1. Uppgiften

Ur regeringsbeslut 16, regleringsbrev för 2004, 2003-12-11, Fö2003/93/EPS m fl, uppdrag 59:

”Försvarmakten skall i budgetunderlaget för 2005 lämna förslag till en utvecklad försvarsattachéorganisation i enlighet med inriktningen i särskilt regeringsbeslut. Vidare skall Försvarmakten i budgetunderlaget lämna en öppen översikt över tänkt verksamhet för 2005 för den militära underrättelse- och säkerhetstjänsten.”

2. Sammanfattning

Försvarmakten erhöll Förvarsdepartementets syn på inriktning av försvarsattachéorganisationen i form av en PM daterad 2003-06-06. Denna PM, vilken tidsmässigt i huvudsak omfattar perioden 2003-2005, var svar på det förslag som Försvarmakten inlämnade i samband med BU 04/SR. Förvarsdepartementets inriktning tar delvis fasta på Försvarmaktens tidigare förslag, men anvisar även nya orter för representation.

Följande redovisning utgår ifrån Förvarsdepartementets inriktning från 2003-06-06.

Försvarmakten förbereder förändringar i försvarsattachéorganisationen enligt följande:

- Estland, inrättande av försvarsavdelning 2004.
- Litauen, inrättande av försvarsavdelning 2004.
- Kina, inrättande av försvarsavdelning 2004.
- Angola, sidoackreditering från Sydafrika inrättas 2004.
- Mocambique, sidoackreditering från Sydafrika inrättas 2004.

Därutöver föreslår Försvarmakten en vidareutveckling av organisationen enligt följande:

- Grekland, försvarsavdelning med reseattaché inrättas 2004 och resident försvarsattaché från 2006.
- Israel, resident försvarsavdelning inrättas 2005.
- Japan, försvarsavdelning inrättas 2005.
- Spanien, försvarsavdelning inrättas 2005.
- Italien, försvarsavdelning inrättas 2005.
- Mexiko, sidoackreditering från USA 2005.
- Nederländerna, resident försvarsattaché inrättas 2006.

Försvarsmaktens öppna redovisning av tänkt verksamhet för 2005 för den militära underrättelse- och säkerhetstjänsten återfinns under kapitel 6 nedan.

3. Redovisningen

Nedan anges motiv till ovan föreslagen utveckling av försvarsattachéorganisationen.

Grekland

NATO- och EU-land. Viktigt samarbetsland för Försvarsmakten med avseende på samarbetet i dessa båda organisationer. Problematisk relation till grannlandet Turkiet och i viss mån även till utvecklingen på Balkan. Stor kund på den internationella försvarsmaterielmarknaden varför det finns ett tydligt exportstödsintresse för Grekland.

Begränsat bilateralt samarbete f.n. Existerande samarbete sker huvudsakligen inom försvarsmaterielområdet. Som en följd av försäljning av FSR 890 genomförs utbildnings- och erfarenhetsutbyte avseende systemet. Även annat samarbete kan aktualiseras av exportstödsskäl. En resident försvarsattaché i Grekland bedöms ge förbättrade förutsättningar för att utveckla de bilaterala kontakterna mellan länderna.

Israel

Försvarsmakten är för tillfället representerad med en attaché sidoackrediterad från Turkiet. Försvarsmakten bedömer att en resident attaché i området kan bidra med viktig information. Försvarsmakten föreslår därför att en permanent försvarsavdelning inrättas i Israel 2005, viktig regional aktör som spelar en framträdande roll i närområdet, centralt placerad i förhållande till aktuella konfliktområden.

Japan

Japan är en ekonomisk stormakt med hög industriell kapacitet och en viktig aktör i Asien. Japan har en kvalificerad försvarsmakt vilken är i färd med att finna ny struktur och nya uppgifter. Den japanska försvarssektorn omgärdas till viss del fortfarande av särskilda politiska begränsningar. Japan har ett uttalat intresse av att etablera ett informationsutbyte med Sverige, inledningsvis inom FoT.

Japan bedöms allmänt vara av militärstrategiskt intresse för Försvarsmakten. Begränsat bilateralt samarbete genomföres f.n. huvudsakligen inom FoT och materielområdet. Potential finns för samarbete inom flera områden. Försvarsmakten föreslår därför att resident attaché inrättas 2005.

Spanien

NATO- och EU-land av stor betydelse i medelhavsregionen. En av sex signatärer av ramavtalet om åtgärder för att underlätta omstrukturering och drift av den europeiska försvarsindustrin, i det så kallade sexnationssamarbetet. Viktigt samarbetsland för Försvarsmakten med avseende på samarbete främst inom EU.

Bedöms allmänt vara av militärstrategiskt intresse för Försvarsmakten. Begränsat bilateralt samarbete f n. Samarbete med Spanien inom såväl försvarsmateriel- och FoT-området är av intresse och bör kunna ökas något med anledning av sexnationssamarbetet. En resident försvarsattaché i Spanien bedöms ge förbättrade förutsättningar för att utveckla de bilaterala kontakterna mellan länderna.

Italien

NATO- och EU-land av stor betydelse och en stark aktör i medelhavsregionen och på Balkan. En av sex signatärer av ramavtalet om åtgärder för att underlätta omstrukturering och drift av den europeiska försvarsindustrin det så kallade sexnationssamarbetet. Italien är ett viktigt samarbetsland för Försvarsmakten med avseende på samarbeten i dessa organisationer. Italien är för närvarande mycket engagerad vid deltaganden i internationella insatser.

Bedöms allmänt vara av stort militärstrategiskt intresse för Försvarsmakten. Begränsat bilateralt samarbete f n vilket bedöms kunna utökas. En resident försvarsattaché i Italien bedöms ge förbättrade förutsättningar för att utveckla de bilaterala kontakterna med Italien.

Mexiko

Mexiko är intressant främst ur försvarsmaterielsynpunkt och avseende möjligheterna till export av försvarsmateriel. Mexiko bedöms i övriga avseenden vara av begränsat intresse för Försvarsmakten.

Bilateralt samarbete sker huvudsakligen som en följd av export av försvarsmateriel. En sidoackreditering föreslås från 2005 för att stödja denna verksamhet.

Nederländerna

NATO- och EU-land som uppvisar likheter med Sverige avseende storlek och struktur på försvarsmakten. Viktigt samarbetsland för Försvarsmakten med avseende på samarbetet i dessa båda organisationer. Den nederländska försvarsmakten har genomgått en omstrukturering liknande den som Försvarsmakten nu genomgår.

Nederländerna bedöms allmänt vara av stort militärstrategiskt intresse för Försvarsmakten. Bilateralt samarbete förekommer inom samtliga områden. Nederländerna är tillsammans med Kanada en viktig samarbetspartner ur FoT-synpunkt. De nederländska materielanskaffningsplanerna stämmer väl överens med de svenska varför ett samarbete inom försvarsmaterielområdet kan vara av intresse. Möjligheter till samarbete inom ledningsområdet utreds för närvarande. Olika former av övnings- och utbildningsutbyten förekommer. Den nederländska organisationen, erfarenheten och kunskapen medför att potential finns för att utöka detta samarbete. Varför en resident försvarsattaché föreslås som bedöms ge förbättrade förutsättningar för att utveckla de bilaterala kontakterna med Nederländerna.

4. Ekonomi

Finansiering av försvarsattachéorganisationen skall göras inom myndighetens ordinarie ekonomiska ram.

Ramen inom Försvarsmakten för försvarsattachéorganisationen är 102 miljoner kronor för år 2005. Med Försvarsdepartementets inriktning och Försvarsmaktens förslag för 2005 bedöms ramen innehållas.

I verksamheten finns dock även osäkerhetsfaktorer vilka kan påverka utgiftsnivån. Exempel på osäkerhetsfaktorer:

- Utvecklingen av valutamarknaden (främst USD och EURO).
- Uppkomna åtgärder inom säkerhetsområdet.
- Förändrade avgifter till UD och SIDA.
- Förändrade förmåner.
- Förändrade bostadshyror.
- Förändrade skolkostnader.
- Oförutsedda händelser i övrigt.

5. Planering

Kommande översyner av försvarsattachéorganisationens utveckling bör göras årligen och kopplas till ordinarie budgetprocess, innebärande en anmälan i Försvarsmaktens budgetunderlag rörande finansieringsbehov. Underlag i form av Överbefälhavarens förslag till inriktning bör dessutom inkomma till Försvarsdepartementet senast den 1 oktober.

Försvarsmaktens och statsmakternas långsiktiga intresse bör utgöra grunden för organisationens utveckling. En större långsiktighet bör eftersträvas för att så långt möjligt skapa stabila planeringsförutsättningar för utvecklingen av försvarsattachéorganisationen. Av vissa skäl kan emellertid snabbt uppkomna behov behöva hanteras.

Försvarsmakten föreslår, likt föregående år, att vid inrättande respektive avveckling av försvarsavdelning beslut bör fattas 24 månader, senast tolv månader, före angivna år och datum. Sammanhängande beslut bör fattas för utlandsstationerad försvarsattaché.

Vid försvarsavdelning där ingen förändring föreslås, bör beslut fattas minimum 24 månader före för i utlandet stationerad försvarsattaché.

För reseattaché bör detta beslut fattas tolv månader, dock minimum sex månader, före angivna år och datum.

Tillämpas föreslagen beslutsordning, bör Forsvarsdepartementets inriktning delges Forsvarsmakten senast 2004-06-01. Forsvarsmakten hemställer därför om beslut angående föreslagen inriktning i enlighet med detta datum.

6. Öppen redovisning av tänkt verksamhet för 2005 för den militära underrättelse- och säkerhetstjänsten

Forsvarsmakten skall bedriva försvarsunderrättelseverksamhet i enlighet med lagen (2000:130) om försvarsunderrättelsetjänst och förordningen (2000:131) om försvarsunderrättelsetjänst.

Forsvarsmaktens försvarsunderrättelseverksamhet skall kartlägga yttre militära hot mot landet och utgöra ett stöd för svensk utrikes-, försvars- och säkerhetspolitik. Verksamheten skall utveckla förmågan att delge strategiska och icke-militära underrättelser och kompetens att bearbeta underrättelser om den vidgade hotbilden. Forsvarsmakten skall härvid delta i den strategiska underrättelsetjänsten i enlighet med statsmakternas krav, främst uttryckta i regeringens särskilda inriktning.

Förmågan till inhämtning på olika sätt skall ökas och inom vissa prioriterade områden utvecklas. Uppföljningar och bedömningar av närområdet skall ha en fortsatt hög prioritet. Beredskapen inom försvarsunderrättelseverksamheten skall fortsatt hållas på hög nivå och snabbt kunna anpassas till händelseutvecklingen i omvärlden. Förmågan att ta fram beslutsunderlag inför beslut om svenska insatser skall utvecklas. Svenska utlandsmissioners behov av underrättelser och säkerhetskydd skall ha fortsatt hög prioritet.

Forsvarsmaktens förmåga att bidra till det stärkta underrättelsesamarbetet inom ramen för EU:s gemensamma utrikes- och säkerhetspolitik (GUSP) och EU:s krishanteringsförmåga (EFSP) skall utvecklas ytterligare.

De nära kontakterna med Regeringskansliet och dess samordningssekretariat för säkerhetspolitiska underrättelsefrågor skall fortsätta att utvecklas. Verksamheten skall anpassas för att förbättra förmågan att svara på regeringens och Regeringskansliets underrättelsebehov.

Forsvarsmaktens förmåga att bedöma de nya hot, risker och påfrestningar för det svenska samhället som den vidgade hotbilden utgör, skall fortsatt förstärkas. Härvid skall samverkan med relevanta myndigheter ytterligare förstärkas och kontakterna med övriga tillämpliga delar av samhället säkerställas.

Försvarsunderrättelsetjänsten och den militära säkerhetstjänsten skall fortsatt utvecklas varvid underrättelse- och säkerhetstjänsten inom det nätverksbaserade försvaret skall utgöra en grund för utveckling och inriktning av försvarsunderrättelseverksamheten. Fortsatt uppbyggnad av kunskaps- och databaser så att delgivning av underrättelser kan ske med större precision och kortare tidsförhållanden är väsentligt för funktionen. De underrättelseprodukter som Försvarsmakten delger skall utvecklas för att mer spegla uppdragsgivarnas behov.

Den militära säkerhetstjänsten skall kunna tillgodose ändrade krav inom säkerhetsskyddet för Försvarsmakten. De säkerhetshot som uppstår i samband med omstrukturering av Försvarsmakten skall särskilt beaktas.

Förmågan att övervaka, upptäcka och möta IT- och signalskyddsrelaterade hot riktade mot Försvarsmakten skall ytterligare utvecklas under perioden. Särskilt skall förmågan att möta säkerhetsrelaterade hot mot Försvarsmaktens utveckling av NBF prioriteras.